

Odločilno sodelovanje italijanskih čet pri osvajanju Ukrajine

»Velike dosežene uspehe dolgujemo tudi pogumu in hrabrosti Ducejevih vojakov,« pišejo nemški listi

Hitlerjev glavni stan, 20. avgusta. s. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo naslednje uradno vojno poročilo:

Kakor je bilo objavljeno s posebnim poročilom, so zasledovali boji v južni Ukrajini, pri katerih sodelujejo vzorno nemški, romunski, madžarski in italijanski odredi in ki izkazujejo odlične borbene uspehe ter napredovanje, spravili vse ozemlje zapadno od Dnepra v naše roke. Napad se je začel proti mestu Odesi in nekaterim majhnim mostiščem ob spodnjem toku Dnepra, v katerih se še nahajajo sovjetske sile.

V poteku teh bojev je doživel sovražnik najtežje krvave izgube. Poleg števil, javljenih o bitki pri Umanu, je zajetih okoli 60.000 ujetnikov in zaplenjeno: 84 oklopnih avtomobilov, 530 topov in obsežen drugi vojni material.

V vojnem pristanišču Nikolajev so padle v naše roke naslednje vojne ladje, ki so se nahajale pred dovršitvijo: bojna ladja s 35.000 tonami, križarka z 10.000 tonami, 4 rušilci in 2 podmornici. Nadalje je bila potopljena ena topničarka, druga težko poškodovana in vojni plen je postal tudi plavalni dok, ki je bil popolnoma natovorjen z lokomotivami.

Pri napadu na pristanišče Odeso je letalstvo povzročilo s težkimi bombnimi zadetki nerabnost 9 velikih prevoznih ladij za čete ter poškodovalo 3 vojne ladje, med njimi neko težko križarko.

Tudi boji v področju Kijeva in Korostena so sovjetski vojski zadali velike izgube. Od 8. avgusta dalje je bilo ujetih 17.750 moč, zaplenjenih pa 142 oklopnih voz, 123 topov, 1 oklopnih vlak in številni drugi vojni material.

Berlin, 20. avg. s. V berlinskih krogih podarjajo, da je nemško vrhovno poveljstvo tudi včeraj hotelo posebe in izrazito poudariti moralni ter stvarni pomen prispevka italijanskega, madžarskega in romunskega orožja pri zmagah v Ukrajini. Medtem ko so se romunske čete odlikovale zlasti v zaključni akciji pri obkoljevanju Odesa, madžarske pa v operacijah ob izlivu reke Buga, je italijanski ekspedicijski zbor igral kar najbolj znatno vlogo na drugih odsekih. Polur. »Dienst aus Deutschland« piše: »Velike dosežene uspehe dolgujemo tudi pogumu in hrabrosti Ducejevih vojakov, ki se borijo ob boku Hitlerjevih vojakov proti istemu sovražniku in za iste vzore.«

Berlin, 20. avg. s. Včeraj je bila vsa Ukrajina zasedena po nemških, italijanskih, romunskih in madžarskih silah, ki so povsod zasedle Dneper, zdaj pa odstranjujejo preostala gnezda odpora vzdolž spodnjega toka reke. Zdaj je treba osvojiti samo še Odeso, največje pristanišče v Črnem morju, a tudi tam že potekajo zmagovalne operacije. Dejstvo, da skušajo Rusi rešiti, kar se rešiti da, priča, da je treba Odeso še smatrati za izgubljeno, čeprav trdi angleška propaganda, da bi Odesa lahko predstavljala resno grožnjo na desnem krilu Nemcev. Taista propaganda skuša tudi dopovedati, da se je Budeniju posrečilo rešiti ne le skoraj vse vojske, temveč tudi vsa žetev in vse vojne potrebščine. Vse, česar ni bilo mogoče odpe-

ljeti, je bilo uničeno. Nemški listi navajajo k tem trditvam podatke iz včerajšnjega vojnega poročila o plenu v Nikolajevu, o številu ujetnikov in o zaseženih vojnih potrebščinah ter trdijo, da je Budenijeva vojska v zadnjih treh tednih po Ukrajini izgubila nič manj kakor pol milijona mož. Od tega je bilo 200.000 zajetih.

Helsinki, 20. avg. s. Uradno poročajo: Finski oddelki so nadaljevali svoj močni pritisk okoli sovjetskih žepov na ozemlju severozahodno od Sortavale. Te žepo so med ponedeljkom in torkom znatno zmanjšali navzlic obupnemu sovjetskemu odporu. Finsko topništvo neprenehoma obstreljuje vse ozemlje južno od tega predela, koder hočejo Sovjeti rešiti oddelke v kletah. Točna množina vojnega plena dozdaj še ni znana. Na vseh oddelkih bojišča se operacije razvijajo ugodno za Fince ter ob zelo majhnih izgubah zanje.

Helsinki, 20. avg. s. Navzlic zelo neugodnemu vremenu in kar najtežavnejšemu ozemlju se po-

načrtu nadaljuje napredovanje nemških čet na finskem bojišču. Napredovanje se je začelo pred nekaj dnevi v nepretrganem in uspešnim letalskim bombardiranjem na zadnji kos železnice, ki drži v Murmansk in proti drugim vojaškim ciljem.

Operacije v severni Estoniji se nagibajo h koncu, zakaj tamošnje sovjetske čete kažejo nedvoumna znamenja o krizi. Drugi nemški motorizirani oddelki napredujejo po predelu, ki leži zahodno od Peipskega jezera in merijo naravnost proti obali Finskega zaliva ter pri tem tarejo odpor izbranih sovjetskih čet. Tudi pri Ilmenskem jezeru se je začel organiziran manever za napredovanje proti severu. Tam so nemški motorizirani oddelki z drznimi izpadi v zadnjih treh tednih vdrli namreč v neposredno okolico Leningrada. Tako je zdaj resno ogrožena edina še nedotaknjena železniška zveza med Leningradom in med Valdajsko višino. Zatorej se lahko smatra, da se je bitka za Leningrad že takorekoč začela.

Il Duce ha nominato l'ispettore del P. N. F. per le provincie dalmate

Il foglio di disposizioni del Segretario del Partito reca:

Il Duce, su proposta del Segretario del Partito, ha nominato ispettore del PNF per le provincie Dalmate il Fascista Giuseppe Bastianini, classe 1899, iscritto al PNF dal 23 Marzo 1919, squadrato, marcia su Roma ufficiale degli arditi, volontario di guerra, dottore in scienze agrarie, regio ambasciatore, governatore della Dalmazia, già segretario federale di Perugia e già vice segretario del PNF.

Nuove chiamate alle armi

Per effetto di recenti disposizioni impartite dal ministero della guerra saranno chiamati alle armi nell'arma di provenienza i sottufficiali ed i militari di truppa appartenenti a classi o aliquote di classi richiamate che furono dispensate dal richiamo perchè in possesso della laurea in medicina in farmacia o in veterinaria.

Dal richiamo saranno esclusi coloro che entro il 10 Settembre p. v. produrranno i documenti necessari per la loro nomina d'autorità ad ufficiali di complemento in base alla legge N° 1633 del 4 Ottobre 1940-XVIII.

Per eventuali chiarimenti gli interessati potranno rivolgersi ai comandi di Distretto Militare.

Vesti 20. avgusta

Nemški poročevalski urad daje velik poudarek članku lond. »Times« iz Addis Abbebe. — List pravi, da imajo Angleži v Abesiniji dve težavi. Prva je Gondar, kjer se še vedno upira 10 do 15.000 hrabrih italijanskih vojakov pod poveljstvom generala Nasija. Te čete imajo na razpolago samo tri letala, ki jim dovažajo hrano in strelivo. Italijani pa se bore navzlic temu z največjo hrabrostjo in ni verjetno, da bi se general Nasi, čeprav je star že 60 let, vdal s svojimi četami, dokler ne bo položaj nevzdržen.

V Bukarešto so dospeli prvi romunski prostovoljci iz bivšega jugoslovanskega Banata, 700 po številu.

Razmejitev med zunanjo Mongolijo in med Mandžurijo je po dveh letih končana. Komisija se bo sešla še enkrat v Harbinu za podpis sporazuma.

Napetost na meji med Siamom ter med angleško posestjo v zadnji Indiji je vedno večja. Angleži so tam zbrali 73.000 vojakov, 250 letal in mnogo vojnih potrebščin. V Singaporeu je 20.000 angleških vojakov. Vsa ta sila se najbrž pripravlja za napad na Siam, poroča japonska agencija Domei.

Predsednik Roosevelt je podpisal odlok, po katerem Združene države dovoljujejo državljanom na Panamski ožini ustanovljati lastno vojsko. Doslej je tam smela biti samo armada USA.

Bolgarski listi prinašajo pismo, ki ga je predlaskim pisal Stalinu bivši sovjetski poslanik v Sofiji Razkolnikov. Razkolnikov v njem dolži Stalina, da je izdal socializem, boljševiško revolucijo, sovjetskega kmeta, delavca in razumnika, da je pobil največje in najzaslužnejše revolucionarje, da je izdal špansko revolucijo in uničil vse pridobitve komunizma. Pismo se končuje z napovedjo, da bo Stalin vse to plačal z glavo kot izdajalec domovine in revolucije ter kot sovražnik socializma.

Predsednik angleške vlade Churchill bo v nedeljo imel govor o slovitnem posvetu z Rooseveltom, da pomiri angleško javno mnenje.

Londonski »Times«, glasilo angleške vlade, zahteva, naj se po končani vojni Nemčiji, Italiji in Japonski vzame vsa kovinska in težka industrija, češ da je premagana država razorožena šele tedaj, kadar je razorožena tudi gospodarsko. Težko industrijo naj bi po sedanjih vojni smele imeti samo Anglija, Sovjetska Rusija in Amerika, druge države pa bi smele izdelovati le tkanine, pisano steklo, papir, toaletne potrebščine, posodo, pahljice in umetno cvetje. Ladjedelnice, jeklarne in plavže pa bi smeli imeti le Amerikanci, Sovjeti in Angleži.

Japonski listi pišejo, da bosta Anglija in Amerika po sestanku med Churchillom in Rooseveltom skušali spremeniti Vladivostok, sovjetsko luko na Daljnem Vzhodu v oporišče proti Japonski. To je samo en člen v verigi, ki sta jo ti državi sklenili skovati okoli Japonske.

Maršal Čangkajšek naj bi po japonskih poročilih v kratkem odpotoval v Moskvo, da se udeleži toliko napovedovanega posveta med Sovjeti, Angleži in Amerikanci za boj proti Nemčiji, Italiji in Japonski.

Požgane hiše, podrti mostovi, razbiti traktorji, pokurjeni polje, poklana živina, kupi pobitih svinj, ki že gnijejo, vse to dokazuje s kakšno besnostjo divja na ozemlju, kamor prodirajo nemške čete, uničevanje, ki ga je zapovedal Stalin, poroča nemški radio.

Ameriški politični voditelji silijo Rooseveltu, naj bi čimprej imel velik govor o vojskah in političnem položaju v Evropi ter o morebitnih posledicah tega položaja za Združene države. Voditelji trdijo, da s to zahtevo izražajo želje ameriškega ljudstva.

V newyorškem pristanišču Brooklyn je v skladu z izbruhnil silovit požar, ki je zahteval okrog 50 mrtvih, 72 pa je ranjenih. Zgorelo je veliko orožja, streliva in živeža, namenjenega v Anglijo, dalje celo pristajališče in en velik parkir.

Nemške oblasti odločno zanikujejo angleško poročilo o tem, da so angleški bombniki blizu holandske obale potopili tri nemške patrolne ladje.

Il Bollettino No 441:

Tobruk di nuovo in centro delle operazioni aeree e terrestri

Il Quartier generale delle Forze Armate comunica:

Nelle prime ore del 18 aerei nemici hanno lanciato nei pressi di Catania alcune bombe. Ne vittime ne danni. Le perdite tra la popolazione catanese, causate dalle incursioni aeree dei giorni 15 e 16, sono salite complessivamente a 25 morti e 37 feriti.

In Africa Settentrionale sul fronte di Tobruk attacchi di fanterie britanniche appoggiate da fuoco di artiglieria sono stati nettamente stroncati: il nemico ha subito notevoli perdite; da parte nostra alcuni feriti.

Formazioni aeree di bombardamento in piechiate germaniche e nazionali, scortate dai nostri cacciatori hanno attaccato con ottimi risultati e nonostante l'intensa reazione nemica, batterie e depositi di munizioni, magazzini di materiale, impianti portuali e baraccamenti della piazza di Tobruk.

Voljno poročilo št. 441:

Tobruk spet središče letalskih in kopnenih napadov

Iz glavnega stana Italijanskih Vojnih Sil poročajo 18. avgusta:

V prvih urah dne 18. t. m. so sovražna letala vrgla pri Catiniji nekaj bomb. Ni bilo niti žrtv niti škode.

Izgube katanskega prebivalstva zaradi prejšnjih letalskih napadov dne 15. in 16. avgusta so narasle skupno na 25 mrtvih in 37 ranjenih.

Severna Afrika: Na fronti pri Tobruku so bili popolnoma odbiti napadi britanske pehote, katere je podpiral topniški ogenj. Sovražnik je pretrpel znatne izgube. Na naši strani so bili nekateri ranjeni. — Formacije strmoglavskih bombnikov, nemških in italijanskih, ki so jih spremljali lovci, so z odličnimi rezultati in kljub močni reakciji sovražnika napadli baterije, skladišča za municijo, skladišča materiala, pristanišče, naprave in barake mesta Tobruk. Ena sovražna ladja v notranjosti pristanišča je bila hudo poškodovana. Vsa naša letala, čeprav so bila v velikem številu zadeta in z nekaterimi izgubami na krovu, so se vrnila v svoje baze. Naši bombarderji so s svojim streljanjem merili na britanska avtomobilska prevozna sredstva v oazi Giarabubu.

Angleška letala so napadla Tripolis in Bengazi. Tri sovražna letala je na morju zbila naša protiletalska obramba.

Vzhodna Afrika: Sovražnik je izvršil ponovne značne napade na Gondar in Uolsefit in je zadel zdravstvene naprave. V raznih sektorjih gondarske pokrajine naši hrabri oddelki s svojim drznim in napadalnim ponašanjem stalno odbijajo napade, katere obnavlja sovražnik z vedno večjimi silami.

L'opera dei consorzi agrari per la difesa economica delle produzioni

Roma 19. — Il direttore centrale della federazione italiana dei consorzi agrari dr. Giuseppe Rivasini ha illustrato, in un'interessante radio conversazione, l'opera dei consorzi agrari per la difesa economica delle produzioni. La federazione sin dal suo inizio ebbe il merito di stimolare la coscienza associativa dei rurali italiani.

Col sorgere vivificatore del fascismo, con l'affiancamento alla federazione fascista degli agricoltori, l'attività federale si allargò intensificandosi a ritmo accelerato.

Nella campagna 1935 alla vigilia della obbligatorietà degli ammassi, la federazione dei consorzi agrari controllava oltre 10 milioni di quintali di grano quasi sei milioni di kilogrammi di bozzoli a fresco più di 5 milioni di quintali di lana senza contare i prodotti di minore importanza.

La federazione dei consorzi agrari ha il grande merito di avere tempestivamente approntato con sollecita premura dei vitali interessi dell'agricoltura i quadri tecnici e le attrezzature indispensabili perchè la politica degli ammassi potesse prontamente e vittoriosamente affermarsi.

Dalle luminose affermazioni del suo passato, essa trae incentivo per essere sempre più secondo l'alto riconoscimento del ministro Tassinari, valido strumento del progresso agricolo italiano per vincere.

Japonska pred odločitvijo o življenju ali smrti

Tokio, 20. avgusta. s. Radijski govornik japonske mornarice, kapitan Hiraide, je pred nekaj dnevi razpravljal o angleških in ameriških naporih za obkolitev Japonske. Ugotovil je, da je to izrazito napadalno delo, ki ga je treba presojati s treh stališč: moralnega, gospodarskega in vojaškega. Amerika meni, da je Japonska po štirih letih vojne na Kitajskem skoraj izčrpana. Ta sodbja o japonski vojaški sili je napačna. Kdor japonsko vojsko moč zares pozna, se varuje, da bi ograjal japonsko cesarstvo.

Novi vohuni prijeti v Bolgariji

Sofija, 20. avgusta. s. Bolgarska policija je pri jela 12 vohunov, ki so delali za Sovjetsko Rusijo. Vohunska družba je imela sedež v Varni, najelo jo je sovjetsko poslanstvo v Sofiji ob začetku vojne med Nemčijo in Sovjeti. V njej so bili bolgarski komunisti, znani po svojem nasilniškem delovanju. Njihova naloga je bila izvajati vrsto atentatov in sabotažnih dejanj, kar naj bi oviralo redno delovanje nemškega vojnega stroja. Voditelj organizacije je bil neki Anton Prutkin, ki je bil že obsojen na smrt, ker je leta 1923. pogнал v zrak gledališče »Odeon« v Sofiji. Naglo sodišče je že končalo preiskavo glede te vohunske družbe. Sodnik zahteva za vse smrtno kazen.

Seznam madžarskih izgub na ruskem bojišču

Budimpešta, 20. avgusta. s. Madžarsko vrhovno poveljstvo priobčjuje prvi seznam madžarskih izgub pri bojih na Vzhodu. Doslej je padlo 16. častnikov ter 279 vojakov, 34 častnikov ter 907 vojakov je bilo pa ranjenih. Pogrešajo dva častnika in 107 vojakov. Te izgube so glede na velike uspehe madžarske vojske več kakor neznatne.

Razdrobitev Nemčije — končni vojni cilj Angležev

Stockholm, 20. avgusta. s. Zelo razširjeni angleški tednik »The National Review« razpravlja o angleških vojnih ciljih in pravi, da vojna za Angleže ne bo končana prej, dokler ne bo Nemčija razdeljena na kakih trideset držav.

Trgovski posvet med Japonsko, Mandžurijo in Kitajsko

Tokio, 20. avgusta. s. Konec avgusta se bo v Tokiu začel važen trgovski posvet med Japonsko, Mandžurijo in med Kitajsko. Namen sestanka je ojačiti trgovske zveze med omenjenimi tremi državami v okviru novega reda v vzhodni Aziji.

Turčija je odklonila poročstva, ki sta ji jih ponujali Anglija in Rusija ter se s tem izognila neposrednemu vdoru angleške in sovjetske vojske na svoje ozemlje, pišejo včerajšnji bolgarski listi.

V Budimpešto so se vrnilo italijanski, nemški in japonski vojaški odposlanci, ki so zadnje dni obiskali ozemlje, katero je v Rusiji zasedla madžarska vojska.

Širite najboljši slovenski popoldnevnik »Slov. dom«

Nakazila goriva in maziva za september

Nakazovanje goriva in maziva bo od prvega septembra naprej za vso Ljubljansko pokrajino prevzel Urad za civilna motorna vozila pri Visokem komisariatu v Ljubljani, Gledališka ulica 11. Na podlagi nakazila s: bo možno nabaviti gorivo pri vseh napajalnikih AGIPA, ki so razmeščeni po različnih krajih pokrajine.

Prošnje za nakazilo se morajo poslati na imenovani Urad (bodisi osebno ali pa po pošti) do 31. avgusta letos pod naslednjimi pogoji:

1. Zasebni avtomobili in motocikli.

Najvišja količina bencina, določenega za zasebne avtomobile, znaša za september 20 litrov, za motocikle pa 5 litrov.

Da bi dobili nakaznico na nakup, morajo prizadeti predložiti ali pa poslati po pošti nekoliko prazno prošnjo in navesti točno vse osebne podatke in naslov lastnika, poprejšnje delo, tovarniško znamko, tip in tablico motornega vozila, zraven pa priložiti pooblastilo za vožnjo, na katero se bo označila količina goriva, ki bo nakazana.

2. Avtomobili v javni službi (taksiji).

Najvišja količina bencina, določenega za september, znaša 50 litrov za vozilo. Tudi v tem primeru mora nekoliko prazna prošnja vsebovati lastnikove podatke in naslov, tovarniško znamko in tip ter tablico vozila, obenem pa mora biti priloženo pooblastilo za vožnjo.

3. Tovarni avtomobili

Vsem tovornim avtomobilom, ki so last prevoznih družb, kakor tudi industrijskih in trgovskih podjetij, bo podeljena kot nakaznica za nabavo goriva za mesec september posebna knjižica. Seznam opravljenih voženj, v katerega bodo prizadeti vpisovali od primera do primera vsako izvršeno vožnjo, prevožen blago in porabo goriva in bodo dali te svoje zapiske v pregled in potrdilo najbližjemu poveljstvu Kr. Karabinjerjev takoj po svojem prihodu v tisti kraj.

Da bi dobili nakaznico za nakup, morajo prizadeti predložiti imenovanemu uradu nekoliko prazno prošnjo in navesti v njej vse osebne podatke in naslov lastnika, in za vsako vozilo tovarniško znamko, tip, ali rabi bencin ali nafto, dalje tablico, nosilnost, jakost motorja in vrsto prevoza, ki so prevladovali.

4. Nakazila za industrijsko in poljedelsko porabo

Te nakaznice se nanašajo na porabo bencina in nafte v industrijskih obratih, kakor so tiskarne, barvarnice, kemične tovarne, strojarne itd., in za pogon pritrdjenih ali premičnih motorjev, poljedelskih strojev itd. Za majhne industrije in za obrtnike, ki ponavadi porabijo količino do 5 litrov, bodo potrebne količine bencina razdeljevale večje drogerije na podlagi nakazil, ki jih bo oddajala trgovska zbornica.

Iz te kategorije pa je izključena nabavka goriva, potrebnega za industrijo ali poljedelce, za avtomobile, tovarne avtomobile itd., za kar je treba narediti prošnjo v skladu z navodili v točkah 1. in 3.

Da bi dobila potrebno gorivo, morajo podjetja poslati na Urad za civilna motorna vozila nekoliko prazno prošnjo in navesti v njej natančno vse podatke in naslov družbe, dosežane delovne in sluhne druge podatke, ki opravičuje vnaprejšnjo količino goriva.

5. Nakazila za avtobuse

V prošnji je treba navesti razen podatkov o družbi tudi njen naslov, proge, na katerih avtobus vozi, dolžino vsake teh prog, kilometražo v

enem mesecu, tip, tovarniško znamko in tablico, jakost motorja ter posamično porabo bencina ali nafte, ki ga porabi vsak avtobus posebej.

6. Nakazila za urade, javne ustanove, občine, sanatorije in za gasilce itd.

Napisano prošnjo je treba izročiti Uradu za civilna motorna vozila. Vsebovati mora podatke, za kakšno porabo je bencin namenjen. Tako morajo na primer občine navesti posebej količine goriva, ki je potrebno za avtomobile za sanitetne

Assegnazioni carburanti e lubrificanti per il mese di Settembre 1941

Per soppravvenute esigenze di approvvigionamento di carburanti e lubrificanti a partire dal 1° settembre p. v. la distribuzione dei buoni di prelevamento di dette materie verrà effettuata per tutta la provincia dall'Ufficio Motorizzazione Civile dello Alto Commissariato sito in Lubiana, Gledališka ulica 11. I carburanti assegnati potranno invece essere prelevati presso tutti gli alimentatori A. G. I. P. dislocati nei vari centri della Provincia.

Le richieste di assegnazione dovranno pervenire al predetto Ufficio (presentato direttamente o inviate per mezzo posta) entro il 31 Agosto p. v., con le seguenti modalità:

1. Autovetture e motocicli privati.

Il quantitativo massimo di benzina assegnato per il mese di settembre è di litri 20 per le autovetture e litri 5 per i motocicli.

Per ricevere il buono di prelevamento gli interessati dovranno presentare od inviare per posta una domanda in carta semplice indicando le precise generalità ed indirizzo del proprietario, l'attività svolta, la fabbrica, tipo, e targa dell'autoveicolo, ed allegare l'autorizzazione alla circolazione, sulla quale verrà trascritto il quantitativo di carburante assegnato.

2. Autovetture in servizio pubblico (taxi).

Il quantitativo massimo di benzina assegnato per il mese di settembre è di litri 50 per autovettura. Anche in questo caso la richiesta, in carta semplice, deve indicare le generalità del proprietario ed indirizzo, fabbrica, tipo, e targa dell'autoveicolo e deve allegarsi l'autorizzazione alla circolazione.

3. Autocarri.

A tutti gli autocarri, tanto se appartenenti ad Aziende di trasporti, che a ditte industriali e commerciali, in occasione dell'assegnazione dei carburanti per il mese di settembre, sarà rilasciato un libro delle percorrenze sul quale gli interessati dovranno indicare le generalità ed i consumi di carburante relativi, facendo vistare le singole annotazioni al più vicino comando dei CC. RR. della località di arrivo.

Per ricevere i buoni di prelevamento gli interessati dovranno far pervenire a questo Ufficio domanda in carta semplice, indicando le generalità ed indirizzo del proprietario, e, per ciascun autocarro, la fabbrica, il tipo, se funziona a benzina od a nafta, la targa, la potenza, la portata ed il genere di trasporti prevalentemente effettuato.

4. Assegnazione per uso industriale ed agricolo.

Dette assegnazioni comprendono la benzina e nafta necessaria per le industrie, come tipografie, tintorie, fabbriche chimiche, concerie ecc. e per azionare motori fissi e mobili, macchine agricole ecc. Per le piccole industrie e per gli artigiani, che sogliono consumare quantitativi fino a 5 litri la benzina necessaria verrà distribuita presso le principali drogherie, con buono che rilascerà la Camera di Commercio.

È escluso quindi da questa categoria il carburante necessario alle industrie ed agli agricoltori per autovetture, autocarri ecc., per il quale deve farsi richiesta a parte con le modalità di cui al punto 1) e 3).

Per ricevere il carburante necessario le ditte dovranno inviare all'Ufficio Motorizzazione Civile la domanda in carta semplice indicando le precise generalità ed indirizzo dell'Azienda, l'attività svolta, ed ogni altro elemento atto a giustificare il quantitativo di carburante richiesto.

5. Assegnazione per autoservizi pubblici di linea.

Nella richiesta dovrà essere indicato, oltre alle generalità della ditta esercente e suo indirizzo, le linee da essa esercitate, con la lunghezza di ognuna, il chilometraggio mensile effettuato, il tipo, fabbrica, targa, potenza i consumo unitario di benzina o di nafta di ciascun autobus impiegato.

6. Assegnazioni per Uffici pubblici, comunali, sanitari, vigili al fuoco ecc.

La richiesta dovrà essere rivolta per lettera all'Ufficio Motorizzazione Civile. Essa dovrà indicare l'uso al quale il carburante è destinato. Così ad esempio i Comuni dovranno indicare partitamente il carburante necessario per automobili, per

urade, za občinske ustanove, za mrliske prevoze, za gasilstvo itd.

Nakazovanje za urade in javne ustanove bo brezplačno, za vse druge kategorije pa bodo morali prizadeti plačati, kadar dvignejo nakaznice, pristojbino lir 0.10 za liter bencina kot povračilo stroškov.

Vozne knjižice za tovarne avtomobile se bodo oddajale po lir 7 kos.

Končno se opozarjajo prizadeti, da urad ne bo vzel v pretes tistih prošelj, ki bi presegale najmanjše potrebne količine goriva za trdke, kakor tudi ne tistih prošelj, ki ne bodo vsebovale vseh podatkov, ki so potrebni za ugotovitev količine, ki naj se nakaže.

ufficio sanitario, per aziende comunali, per trasporti funebri, per pompieri ecc.

Le assegnazioni per uffici ed enti pubblici verranno effettuate gratuitamente, mentre per tutte le altre categorie gli interessati dovranno corrispondere, all'atto del ritiro dei buoni, un contributo di L. 0.10 per litro di carburante assegnato, a titolo di rimborso spese.

I libri di percorrenza per gli autocarri verranno ceduti al prezzo di L. 7 ciascuno.

Avvertesi infine gli interessati che le richieste eccessive rispetto al presumibile stretto fabbisogno delle ditte, e quelle che non contengono tutti gli elementi necessari per stabilire il quantitativo da assegnare, verranno ritenute come non presentate.

V treh vrstah...

Zdravstvena kolona na Uncu na Notranjem je 14. t. m. izvršila 563 vseh vrst zdravstvenih pregledov. Zdravniško je bila preiskana vsa šolska mladina.

Vojaska uprava v Prekmurju je 8. t. m. nehala posloovati. Njene posle so prevzele civilno-politične oblasti. Soboška garnizija šteje do 300 vojakov, ki so po večini Slovaki in Rusini.

Kmetijska šola v Rakitčanu, ustanovljena pred dobrimi šestimi leti, posluje dalje. Novi ravnatelj je sedaj g. J. Siftar, ki je bil profesor na kmetijski šoli v Mariboru.

Za čisti hrvaški jezik. Izdana je posebna uredba za zaščito hrvaškega jezika, po kateri ni hrvaški jezik kako narejeto drugega jezika, marveč samonikel in samostojen jezik. Določena je komisija, ki bo sestavila čist hrvaški pravopis.

Vreme. Od 13. t. m. naprej je bilo lepo in toplo. Bil je ugoden čas za kopanje. Prišla se je košnja otave. Davi je bila najnižja jutranja temperatura +17.5°C, večeraj najvišja +29°C.

S Hrvaškega

Trije padli ustaši. V Travniku v Bosni so oni dan slovesno pokopali tri ustaše, ki so bili, kakor poročajo zagrebški »Novi list, ubiti blizu Travnika. To so bili Branko Slijepčević, Rudolf Brkić in Ivan Trogrbić. Pri pogrebu so se zbrali razni ustaški funkcionarji, ki so imeli tudi poslovične govore, v katerih so poudarjali, da so te žrtve seme, iz katerega bo vzklilo še več borcev za hrvaško samostojnost.

Pristopanje v vrste Ustašev. Zagrebško časopisje prinaša cele strani pisem, ki so jih na tiste poslanee dr. Mačka, ki so bili vstopili v ustaško gibanje, poslali drugi pristaši dr. Mačka. Med temi priglascenci se boro imena mnogih, ki so bili namestniki poslanskih kandidatov. Akcija za pristop pristašev HSS v ustaško gibanje vodita bivša poslanca Janko Toršić in dr. Berković. Prvi je iz Zagreba, drugi pa iz Dalmacije. Oba sta dva leta imela poprej odlična mesta in sta veljala za gmočno dobro preskrbljena.

70 prekratnikov ustreljenih v Bosni. Ravnateljstvo za red in varnost v Bosni je objavilo, da sta bila od izrednega ustaškega sodišča obsojena na smrt in ustreljena komunisti Mihajlo Popović in Salom Albahari, ker sta ustanovljala celice komunistične stranke in razdeljevala komunistične letake. Mnogo več smrtnih obsodb pa je izrekel Geslerja. Poročilo pravi, da je pri tej priliki prisodil v Travniku.

Podražitev cigaret in tobaka na Hrvaškem. Hrvaški finančni minister oziroma »državni rizničar, kakor se uradno imenuje, je podpisal odlok, po katerem se podraži ves tobak in cigarete povprečno za 30 do 50%. Trebinski tobak bo veljal sedaj kg 1000 kun, prej je pa veljal 700 kun. Cigarete »Morava« so se podražile od 400 na 550 kun za 1000 kosov. Podobno je tudi s cigarami in tobakom za pipe. Odlok utemeljuje tako, da se je povečala odkupna cena tobaka, po drugi strani pa so se povečali tudi vsi proizvodilni in predelovalni stroški.

skusil. Ko sem se pripravljal za majhno operacijo, se je v sobi začelo vneto pričkanje. Mnenja so bila deljena, kolikor sem mogel sklepati; večina je bila za to, da se »vse prepusti božji Materi«, spor pa je zaključila mati s tem, da mi je pustila popolno svobodo z besedami: »Božja volja in blaženega San Gennara naj se zgodi!« Ko sem vstal v žilo in se je pokazalo malo krvi, so vsi glasno vzkliknili; v istem hipu pa sem docela prestrašen opazil, da gre z otrokom naglo h koncu. Mati je zakričala z obupnim glasom: »Umira, umira!«

Tedaj je ena izmed žen pokazala na podobo Matere božje in z grozo v obeh so gledali, kako je lučka jela utripati in ugasniti. Tišina je zavladala v sobi in vsi so se zgrudili na kolena ter se večkrat pokrivali. Samo stara mati je ostala v temnem kotu; zibala je svojo glavo sem pa tja ter stalno mrmrala: »Jez božja, jez božja!« Mati je planila proti sveti podobi, jo prijelja z obema rokama in kričala s skoraj grozečim glasom: »Zakaj si ugasnila lučko, sveta Mati? Mar bi tako hotela ugasniti življenje moje male? Ti, ki deliš milosti? In ti si božja mati? Ne, ne, nimaš srec, nimaš materinskega telesa!« Zlila je oja v svetlo in prižgala dve dušici pred sveto podobo ter proseče rekla: »Zdaj sem ti prinesla dve posvečeni svečki — ali je zdaj prav? Si zdaj zadovoljna, moja Mati?«

Sedel sem tam s skoraj mrtvim otrokom v rokah in čutil, kako so me vsi opazovali z divjimi in sumljivimi pogledi. Menili so, da pomeni gotovo smrt, ker je sveta lučka ugasnila. Nič mi ni hotel več pomagati.

Ljubljanski drobiž

Smrtna nesreča na oglu Erjavčeve ceste in Levstikove ulice

Ljubljana, 20. avgusta.

Snoči je prišlo do hudega karambola na oglu Erjavčeve ceste in Levstikove ulice. Nesreča je zahtevala smrtno žrtev. Trčila sta namreč neki tovorni avto ter motorno kolo. Na motornem kolesu sta bila sofer ter en potnik, ki je sedel za soferjevim sedežem. Pri trku je potnik z vso silo odletel v stran ter je obležal nezavesten in s hudimi poškodbami, sofer pa si je pri padcu zlomil nogo. Poklican je bil takoj reševalni avto, ki je oba ranjena prepeljal v bolnišnico. Kljub takojšnji zdravniški pomoči pa ni bilo nezavestnemu potniku pomoči ter je kmalu po prevozu za poškodbami umrl. O nesreči je uvedena preiskava.

Novi mostiček

čez Gruberjev prekop v podaljšku Strelške ulice se ni odprl, ker se ni postavljena ograja na severni strani, medtem, ko je na južni strani že postavljena. Dograjeno je tudi stopnišče, ki veže mostiček z višjim vzhodnim bregom, to je s Hradskega ceste, medtem, ko je Strelška ulica, oziroma ulica za gradom v isti višini, kakor mostiček. Kljub prepovedi pa marsikdo rad gre čez most, da si tako skrajša pot. Upati je, da bo kmalu izginila tablica, ki prepoveduje prehod čez most ter da bo ta kmalu popolnoma dograjen in izročen prometu.

Brinje je dozorelo

Različnim sadežem in dobrotam, ki jih v sedanjih časih deli gozd zlasti revnim ljudem, se je sedaj pridružil še brinje. To je sedaj dozorelo ter ga ljudje pridno nabirajo. Ljubljanska okolica sama v bližini nima dosti brinj, več je gorovje okoli Krma, največ pa seveda Notranjska, vse od Polhovega gradca pa tja do Hrvaške. Ti kraji so od nekdaj sloveli po imenitnem brinju, več pa ga ima samo se Istra. Brinje slovi kot imenitno domače zdravilo zlasti za razne želodčne bolezni, proti slabokrvnosti in podobno. V resnici ima brinje v sebi zelo velik odstotek železa, pa tudi fosforja ter raznih kovinskih elementov, kakor kalcija in kalija. Tudi čaj iz brinjevih igel nekateri priporočajo. Kneipp pa priporoča celo kopel v taki vodi, v kateri se je kuhalo brinje ali njegove igle. Glavni pridelek iz brinje pa je seveda žganje, ki je vedno bilo bolj cenjeno, kakor na primer slivovka. Letos je brinje prav dobro obrodilo, ker smo imeli toplo poletje. Pridelek brinje je letos tem bolj cenjen, ker je letos spomladi mnogo sliv pozeblo, tako da bo pridelek češnje izredno pičel in ne bomo torej imeli skoraj nič pristne slivovke. Bomo pa imeli toliko več brinjeveca, seveda, če bo po zmrznjeni ceni.

Nova obrt v Ljubljani

Iznajdljivi ljudje kljub vsemu še vedno najdejo kakšno možnost za zaslužek. Te dni so oblasti odredile, da morajo biti blatniki vseh koles zadaj pobeljeni ter morajo imeti rdeče mačke oko. To je potrebno zaradi prometa ponoči, tako da je lahko kolesarja videti, da se ne bi drug drugega podirali ter se med seboj zaletavali. Nekateri ljudje so se takoj lotili takega posla in tako vidimo na živilskem trgu, kjer je največ koles, pa tudi pri drugih zbirališčih koles, moše, ki vneto pleškajo kolesa in pritrjujejo mačke oči. Za mal denar ti tak možak uredi kolo, tako da odgovarja predpisom.

Sezona za suhe gobe

Druga leta je bil prostor za gozdne sadeže močno založen s svežimi gobami, jurčki. Letos je zanje huda borba. Kmetice prodajo vsako, še tako staro gobo. Vzrok, da je letos manj gob na trgu, je v bistvu v tem, da gobarji rajši doma lepe jurčke suše in jih potem prodajajo raznim ljubljanskim nakupovalcem suhih gob. Danes so prinesli od dolenjske strani mnogi ljudje več vreč suhih gob v razne trgovine. Cene suhih gobam so letos od 70 do 75 lir kilogram. Druga leta so bile suhe gobe navadno od 45 do 50 din kilogram. Bili so pa tudi že časi, ko so bile suhe gobe po 90 do 100 din kilogram. Na današnjem trgu je bilo prav malo svežih jurčkov, ki so bili po 6 do 10 lir kilogram. Vse gobe so bile mahoma razprodane.

V ponedeljek je odšla z doma

Vekoslava Bonta, učenka II. razreda ženske realne gimnazije na Poljanah v Ljubljani, je brez slovesa v ponedeljek, 18. t. m. proti večeru odšla z doma, ne da bi domačim povedala, kam je namenjena. Obklela se je v rdečo obleko z dolgimi rokavi in z belim ovratnikom. S seboj je vzela svetlomoder plašč, pleteno rdečo jopico, ročno mrežo za živila, nahrbtnik, ročno torbico z večjo vsoto denarja in visoke ženske čevlje. Obula je nizke rjave čevlje.

Od ponedeljka naprej domači pogrešajo Vekoslavo. Od nikoder se ni javila. Neki poštni uslužbenec jo je v ponedeljek okoli 18 videl iti proti Večni poti. Pogrešana mladenka je stara 12 let, krepke postave, dolgi, kostanjevi lasi, okroglega obraza. Za vratom nosi zlato verižico z Marijinim obeskom. Kdor bi mogel dati kako pojasnila, naj to javi očetu g. Bonti, strojniki pivovarne »Union«, stanujočemu na Vodnikovci cesti št. 9.

Koledar

Danes, sredo, 20. avgusta: Bernard.
Četrtek, 21. avgusta: Ivana, Fr. S.

Obvestila

Novo službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa c. 62; mr. Hočevar, Celovška c. 62; mr. Garts, Moste-Zaloška 47.

Javni zavodi (bolnišnice, sanatoriji, javne kuhinje), gostinski obrti (kavarne, restavracije, gostilne, slaščičarne itd.) in drugi večji odjemalci naj natančno potrebo količino mleka pri Centralni mlekarji v Maistrovi ulici št. 10.

Vpisovanje na šolo Glasbene Matice bo od 1. do 4. septembra, vsak dan od 9 do 12 in od 15 do 17 v pisarni Glasbene Matice. Vegova ulica 7. Šola je razdeljena na štiri stopnje, na pripravnico, nižjo, srednjo in višjo šolo. Po dovršenju nižji šoli je mogoče prestop v državno srednjo glasbeno šolo. Dne 5. septembra bo določen z vpisanimi gojenci urnik, redni pouk pa se prične dne 6. septembra. Na šoli Glasbene Matice se poučujejo vsi teoretični predmeti, solopetje, klavir in orkestralni instrumenti. Področnosti v veži zavoda.

Pek z večletno prakso išče zaposlitev. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Potreben in pošten«.

Axel Munthe: »Spomini in utrinki«

XI. Ko se je Tappio zgubil

Tovariš me je prav prijazno prijel za roko, kar mi je bilo zelo prav, ker nisem prav nič videl pred seboj. Šli smo preko dvorišča in se približali nizki leseni bajtici; pred okenskimi linami je brlela medla lučka. Misli sem si, da more človek doživeti takih prigod, kakršna utegne biti tale, samo v Napoliju ali v kakih melodramskih povestih. Prav gotovo bi bil na primer mož, ki nam je prišel naproti in svetil po stopnicah, krasen model za vlomilca. Med njim in mojim tovarišem se je začel precej dolg pogovor, ki ga kljub mojemu prizadevanju nisem prav nič razumel. Ujel sem samo besedo »misericordia« (usmiljenje), ki je večkrat kanila v pogovor in iz katere sem sklepal, da govorita o najinem srečanju v cerkvi. Od Cesareja sem namreč pobral, da pomeni »misericordia« v jeziku napoljske zarotniške družbe nož. Mož je dvignil svetilko prav do mojega obraza in me natanko ogledoval, a nisem mogel zvedeti, kako mu je moja vnanost kaj všeč, ker ni zinil nič besede.

Zdaj smo stali pred napol odprtimi vrati. Tovariša sta se prekrizala in tiho smo vstopili. Pred seboj sem videl prizor, ki sem ga bil že kar vajen: mati je klečala pred podobo Matere božje in v vira roke v obupu, poleg nje pa sta klečali še dve ženski v vroči molitvi. Zraven ognjišča je

ždelo stara ženska, ki je s čudno pojočim glasom mrmrala pred seboj neke nerazumljive besede, zvenel bolj kot urekovanja kakor pa molitve. Pozneje sem zvedel, da je stara mati in da ni čisto pri pravi pameti.

Nikogar ni bilo v bližini postelje. Napolitanci se zelo neradi dotikajo umirajočega, razen če je res prav potrebno; ostanejo sicer v sobi, toda vedno oddaljeni od njega. Vzel sem svetilko iz rok možu, ki sem ga srečal v cerkvi Santa Maria del Carmine. Svetloba je padla na modrikasti otroški obraz na zglavju. Krepki mož, ki je stal poleg mene, se je stresel in čutil sem, da je njegov otrok. Otrok je bil že precej mrzel in na pogled čisto nezavesten. Na skrivaj pod rjuho sem mu vbrizgal malo etra, kar ga je spet spravilo malo k življenju; čeprav je bil učinek bolj trenoten, je vendar omešil sumljivo ostre poglede okrog mene. Mala deklica je prišla stokati, nakar so se vsi v radovednosti zbrali okrog postelje in opazovali zdaj njo, zdaj mene. Mati, ki nas v svojem obupu ni slišala prihajati, se je takoj spravila pokonci, ko je otrok začel ihteti in mi pomagala otroka tretji z rjuho.

Drgnjenje se je izkazalo brez haska in otroku se je naglo slabšalo. Odločil sem se za vbrizg v žilo, ki sem ga v zadnji časih že večkrat pre-

Nāše vseučilišče je dobilo moderno interno kliniko

Predvčerašnjim je bila klinika odprta s skromno proslavo

Ljubljana, 20. avgusta.

Kljub resnim časom in vojnem viharjem izpopolnjuje slovenski narod svoje kulturne ustanove, da celo svoj najvišji znanstveni zavod, slovensko univerzo na nešteto zborovanjih in z nešteto resolucijami smo pred leti zahtevali, da mora biti slovensko vseučilišče v Ljubljani popolno in še pred dvema letoma se nam je posrečilo, doseči to, da je bila izpopolnena slovenska univerza v Ljubljani zakonsko zagotovljena. Politične in državne spremembe v Evropi zadnje mesece pa nikakor niso zavrele razvoja naše univerze, temveč nasprotno celo pospešile. Nekdanja pastorka slovenske univerze, medicinska fakulteta, se nemoteno razvija dalje in vzgaja novi slovenski zdravniški naraščaj.

Včeraj je bil pomemben dan v razvoju slovenske univerze, slovenske medicinske fakultete in slovenske zdravniške znanosti. Dobili smo namreč prvo kliniko. Brez hrupa in le v ozkem krogu znanstvenikov, zdravnikov in najvišjih predstavnikov oblasti je bila odprta interna klinika medicinske fakultete. To dejanje, ki se je izvršilo tako na tihem, spada v važno poglavje zgodovine slovenske kulture in slovenske znanosti.

V krogu povabljenec je imel predstojnik te naše nove znanstvene in zdravstvene ustanove univ. prof. dr. Karel Lušicky lep nagovor, v katerem je na kratko podal ves zgodovinski razvoj naših borb za izpopolnitev slovenskega vseučilišča in medicinske fakultete. Nad 20 let smo se Slovenci borili za popolno slovensko vseučilišče, zlasti pa za izpopolnitev do tedaj okrnjene medicinske fakultete. Dve leti je tega, kar je ta boj dosegel prve sadove. Interna medicina je v resnici mati vse zdravniške znanosti, saj iz nje izvira vse zdravniško opazovanje in zdravljenje. Pri študiju interne medicine dobiva mladi mediciner prve pojme o zdravljenju in na interni kliniki, ki je prva praktična delavnica bodočega zdravnika, mediciner prvič pride v stik z bolnikom, stoji prvič ob bolniški postelji, se prvič razgovarja s pacientom, prvič spozna bolesto in tegobe človeka, ki mu je zapuan in prvič more proučevati razvoj bolezni. Tu, na interni kliniki, dobiva dijak medicine tudi oni čut odgovornosti in smisla za veliko nalogo, kakor jo zahteva od moza zdravniški stan.

Univ. prof. dr. Lušicky je v svojem nagovoru poudaril zasluge raznih mozi, ki so si pridobili zasluge, da je Ljubljana sedaj dobila svojo prvo kliniko in s tem napravila velik korak do bodoče popolne slovenske medicinske fakultete. — Inter arma silent musae. — med vojnimi viharji počivata znanost in umetnost. Ta pregovor za slovensko kulturo in zlasti za medicinsko fakulteto ne velja. Eksc. Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine Emilio Grazioli ter njegov prosvetni sodelavec com. Raimondi sta podala svečano izjavo v imenu italijanske vlade, da Italija ne bo okrnjevala slovenske kulture, temveč nasprotno, da ji bo pomagala izgladiti se in jo bo pospeševala. To ple besede je govornik uporabil na naslov ravnateljstva splošne bolnišnice dr. Frlana in njegovega pomočnika g. Pillerja. Oba sta se mnogo trudila za ureditev interne klinike. Prof. dr. Lušicky je nato navedel še imena slavnih znanstvenikov, ki so ustvarjali znanost interne medicine in ki jih krasi sedaj posamezne sobe slovenske interne klinike. Ena teh sob je okrašena z imenom upokojenega primarija dr. Iva-

na Jenka. Ta ugledni slovenski zdravnik je vse svoje življenje posvetil slovenski interni medicini in ima glavne zasluge, da je slovenska interna medicinska znanost na tako visoki stopnji.

Včeraj so si nekateri povabljeni ogledali prostore interne klinike ter vse naprave v novem poslopiju. Interna klinika je zgrajena na prostoru splošne bolnišnice na Zaloški cesti, tik za kirurgičnim pavilijonom. Poslopje je precej dolgo in enonadstropno. Vsi prostori so urejeni in moderno opremljeni. Vsa tla so parketirana, sobe do natančnosti čiste, postelje snežne bele, v vsaki sobi sveže cvetje, okna široka in prostorna, tako da ima sveži zrak neoviran dostop do bolnikov, ki bodo že prihodnje dni tu iskali najbolj dragoceno, to je zdravje. Posebno lepa prostora, hkrati jedilnice, sta določeni prva za zdravnike, druga za bolnike. Di-jaki medicini pa imajo posebni oddelek za oblačilnico. Bolniške sobe, laboratorij in knjiž-

nice pa so označeni z imeni slavnih znanstvenikov, zaslužnih za interno medicino, tako po Naegeliu, Oslerju, Pavlovu, po Hrvatcu in Nobelovem nagradjencu Ružički, Weckelbachu, po odkritelju insulina Banting Bertu, Forlaninju, po slavnem italijanskem učenjaku Bacelliju, po dr. Jenku in drugih. Posebna soba je imenovana po znamenitem Slovencu Plenciču. Slovenec Plencič je v slovenski kulturni zgodovini skoraj neznani in interna klinika ga je tako rekoč javnosti odkrila. Živel je v 18. stoletju ter je bil med prvimi zdravniki, ki so preiskovali pojave jetike. Bil je predhodnik Kocha, ki je odkril bacil tuberkuloze. Plencič je bil vseučiliški profesor v Bologni in na Dunaju.

Interna klinika ima ambulantno, ki sprejema vsak dan od 10—12 bolnike, razen ob nedeljah in praznikih.

Kulturni in zgodovinski pomen te prve slovenske klinike je dovolj pomemben že za sedanjí rod našega naroda, še bolj pa ga bodo cenili poznejši rodovi. Znanstveno in zdravstveno delo te klinike bo rodilo blagodejne sadove v bodočih letih še bolj kakor sedaj, ko že prihajajo prvi pacienti vanjo. Prof. dr. Lušickemu in njegovim zdravniškim sodelavcem ter vsej medicinski fakulteti pa moramo le čestitati k napredku, kakor ga pomenja ta klinika!

Še strožje kazni za navijalce cen

Ljubljana, 20. avgusta.

Tolmačenje različnih uredb, ki so bile že lani izdane za zaježitev draginskega vala, za pobijanje brezvestne špekulacije in za točno določitev cen raznim življenjskim in drugim potrebščinam, je bilo v pravnih krogih kaj različno. Različni so bili nazorji o določitvi raznih kazni. Mnogi so zavzemali stališče, da je tudi v kazenskih zadevah zoper navijalce cen in verzičnike umestna in na mestu pogojna kazen. Tako je prva kazensko-sodna praksa milejšje sodila navijalce in jim določevala pogojne kazni. Sedaj se je uveljavilo načelo, da pogojna kazen za navijalce in verzičnike nikakor ni utemeljena v določenih zadevnih uredb samih in tudi stremeljenju uredbodajalec ni šlo za tem, da bi se uveljavljala pogojna kazen, marveč le nepogojna. Zadnji čas so zato bile izdane še strožje sodbje proti vsem brezvestnim špekulantom z živili in so bile mnoge osebe obsojene na večdnevne zaporne, kakor tudi hkratu na višje denarne kazni. Vse nepogojno.

Prestopki zoper uredb o cenah ki je bila izdana 12. marca letos, spadajo večidel pod pristojnost kazenskega sodnika-podčlena okrožnega sodišča. Ta sodnik vodi zadnje tedne že mnogo razprav proti raznim prodajalcem živil in drugega blaga. Tudi za ta teden je razpisanih več razprav. Včeraj je bilo proti navijalcem določenih 6 zanimivih razprav. Trije obtoženci so bili oproščeni v smislu § 280 k. p. zaradi pomanjkanja konkretnih in točnih dokazov. Drugi obtoženci so bili obsojeni.

Zanimiva je bila razprava proti mesarju R. Alojziju. Ta je 10. junija letos neki svoji stalni stranki, ki je pri njem, kakor je stranka sama zatrjevala, jemala že tri leta meso, prodal po poprejšnjem naročilu dvakrat po pol kilograma govejega mesa in pol kilograma telečjega. Za to meso je dala stranka 60 din. Kako je prišlo do ovadbe? Na zanimiv način! Stranka je pozneje pogledala meso in opazila, da telečje meso sila smrdi. In stvar je prišla na tržno nadzorstvo, ki je nato napravilo ovadbo proti mesarju zaradi prestopka prekoračenja najvišjih cen po čl. 7 ur. o cenah. Obtoženez se je pred sodnikom zagovarjal, da je moral pač nastati glede zneska kakšna pomota. Mesar je bil obsojen na 10 dni zapora, 500 lir denarne kazni ali v slučaju neizterljivosti v še nadaljnjih 22 dni zapora ter v plačilo 114 lir povprečnine.

Lastnica mlekarne Marija L., ki doslej še ni imela v svojem življenju opravka s kazenskim paragrafom, je bila ovadena, da je 13. junija pro-

dajala jajca po 2,25 din komad, ko je bila takrat določena najvišja cena 2 din za jajce. Pred sodnikom se je izgovarjala, da ni vedela, da je vse tako strogo. Bila je obsojena na 7 dni zapora in 100 lir denarne kazni ali nadaljnjih 5 dni zapora.

Trgovka Ana F. je v svoji trgovini 17. junija prodala četrtil kilograma masti za 10 din, drugi četrtil masti pa za 10,25 din, ko je bila takrat najvišja cena 37 din za kg masti. Izgovarjala se je na svojega dobavitelja, nekega ljubljanskega veletrgovca, češ da ji je ta dobavil mast kg za 37 din in je mast prodala naprej za primeren trgovski dobiček, ki je dopusten po zakonu. Bila je obsojena na 7 dni zapora in 300 lir denarne kazni zaradi prestopka prekoračenja najvišje cene.

Pri okrajnem sodišču je bilo v prvi polovici avgusta izrečenih nekaj sodb v zadevah navijanja cen. Trije obtoženci so bili obsojeni na manjše kazni, več jih je bilo oproščenih.

Novice iz Države

Nova sladkorna tovarna. Kmetijski minister Tassinari je odprl nedavno novo sladkorno tovarno pri Santa Eufemia v Kalabriji. Nova tovarna je veljala 25.000.000 lir. Glavno udeležbo je pri tem imela Banca di Napoli. Pred gradnjo nove sladkorne tovarne so osušili in meliorirali obširna zamočvirjena in zapuščena področja in jih spremenili v rodovitna tla. Na vsem novo pridobljenem področju so zasadiili sladkorno peso. Racunajmo, da bodo kmetovalci dali že prvo leto okrog 600.000 stotov sladkorne pese tovarni, da bo začela takoj s polnim obratom.

Zgorela v svoji hiši. V kraju Vallon Novo se je zvečer kmetica Pasqua Pozzato s svojim možem vlegla spat. Pozabila pa je prej ugasniti acetalen-sko svetilko. Ta pozabljivost je bila zanj usodna, kajti svetilka se je bogve iz katerega razloga prevrnila in se je vnela zraven ležeca obleka. Šele tedaj, ko se je ogenj že močno razširil, sta se kmiet in kmetica prebudila. Najhujeje je bilo ženi, ki je bila že vsa v plamenih. Oče in sin sta materi naglo priskočila na pomoč, toda trud je bil zaman, ker je nesrečnica kmalu podlegla strašnim opeklinam. Pri tem reševalnem delu pa sta se močno opekla tudi oče in sin in je njuno življenje v nevarnosti.

Dvatisočetnica rojstva rimskega zgodovinarja Tita Livija. Italijanski zavod za raziskavanje rimske zgodovine je prevzel letos organizacijo proslav ob dvatisočetnici rojstva znanega rimskega zgodovinarja Tita Livija. Središče proslave bo v Padovi, kjer je bil rimski zgodovinar rojen. Padovansko vseučilišče je razpisalo več nagrad za svoje študente, ki bodo napisali najboljšo znanstveno razpravo o zgodovinskem delu Tita Livija.

Sprejmi pri sv. Očetu. Skoraj sleherni nedeljo ali praznik, dostikrat pa tudi ob delavnikih, sprejme sv. oče številne romarje in obiskovalce. Preteklo nedeljo je sprejel več kakor 1500 ljudi, katerim je podelil svoj blagoslov. Posebno velike so skupine novoporočencev in vojakov, ki prihajajo z bojišč na svoje domove, pa se mimogrede oglašajo v Vatikanu, da prejmejo papežev blagoslov.

Šest novih nemških filmov na beneški razstavi. Nemški delegat pri prireditvenem odboru za filmsko razstavo in tekmovanje v Benetkah, ki bo letos odprto 30. avgusta, je prijavil šest popolnoma novih nemških filmov, in sicer sledeče: »Ohm! Krieger«, »Vinter«, v kateri bo imela glavno vlogo Paula Wessely v družbi Attila Hörbigerja, dalje »Opereta«, ki jo je režiral Willy Forst, igrata pa glavni vlogi Leon Slezak in Paul Hörbiger, »Annelies«, v katerem igra glavno vlogo Louise Ullrich, »Koncert po želji in končno film »Komediant«, ki ga je režiral G. V. Pabst, glavno vlogo pa ima Kaethe Dorsch.

Iz kinematografske lože padel, pa se ni nič pobil. Nenavadno srečo v nesreči je imel 14-letni dijak Leonidas Scottin iz Verone, ki je šel s svojimi tovariši v kinematograf. Dobil je sedež v loži drugega nadstropja in zaverovan gledal v platno. Nenadoma pa je izgubil ravnotežje in telednobil iz lože v dvorano. Ob njegovem padcu so se ljudje razburjeni začeli zgrinjati okrog njega, misleč, da se je nesrečnik ubil, ko je padel več metrov globoko na trda tla. Toda fant se je naglo pobral, medtem pa je že pridrvel reševalni avtomobil, ki so ga poklicali preskrbnji zaskrbljeni. Fant se je bil le natanko pobil po nogi, drugega pa nič.

Šolska obvestila

Na II. ženski realni gimnaziji v Ljubljani (Resljeva cesta 10, v poslopiju Učiteljske šole) se bodo vršili naknadni sprejemni izpiti za I. razred dne 28. avgusta ob 8 zjutraj. Prijavitelj se smejo do 26. avgusta one učenke, ki v juniju niso delale izpita. — Popravni izpiti za I.—IV. razred bodo od 25. do 27. avgusta, vsakikrat ob 8 zjutraj. Razpored bo objavljen na razglasni deski. Privatistke delajo popravni izpiti 28. avgusta. — Vpisovanje učenk za novo šolsko leto se bo vršilo od 1. do 5. septembra po sledečem redu: 1. septembra: vpisovanje učenk v I. razred (od A—M) dopoldne od 8 do 11, popoldne od 15 do 18 (N—Z). — 2. septembra od 8 do 11 vpisovanje učenk za II., III. in IV. razred. — 8. septembra od 8 do 11 vpisovanje učenk za V., VI. in VII. razred. — 4. septembra vpisovanje učenk z drugih zavodov. Pogoji in natančni razpored so objavljeni na oglasni deski v veži šolskega poslopija.

Potrdila o velikosti neposrednega davka zaradi odmere šolnine. Državni uslužbenci in upoko-jenci, ki bodo potrebovali ob vpisu otrok v šolo zaradi odmere šolnine potrdila o velikosti neposrednega davka, naj zanje takoj vložijo prošnjo. — Državni uslužbenci in upoko-jenci, ki plačujejo poleg uslužbenčevega davka na svoje prejemke tudi davek po kateri drugi obliki, za katerega so obremenjeni pri eni ali pa pri več davčnih uravah, naj naslove svoje prošnje na pristojno davčno upravo, predložijo pa naj jo po uradni poti oziroma neposredno oblasti, ki jim likvidira prejemke. Ti uradi bodo prošnjo s podatki o višini uslužben-skega davka na prejemke poslali pristojni davčni upravi. Prošnjam, kolkovanim s kolkom za L. 3.80 je treba priložiti za potrdilo kolk za L. 7.60, za vsak zaproseni prepis potrdila pa še kolk za L. 3.80. — Kjer kolkov ni več na razpolago, naj stranke plačajo takso pristojni davčni upravi ali upravnemu oblastu, ki bo na prošnji potrdilo, da je taksa za vlogo in potrdila plačana.

Ravnateljstvo IV. moške realne gimnazije v Ljubljani naznanja: Popravni izpiti za redne učence in privatiste od I.—VIII. razreda bodo od 25. avgusta popoldne od 27. avgusta dopoldne. Natančni razpored izpitov je na oglasni deski v pritrilni avli. Pismeni popravni višji tečajni izpit za privatiste bo 28. avgusta ob 8, ustni pa 29. avgusta ob 8. Srejemni izpiti bodo v soboto 30. avgusta ob 8. Prijave za sprejemni izpit v jesenskem roku se bodo sprejemale do petka 29. avgusta do 12. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev oziroma njih namestnikov in prineso s seboj prošnjo, kolkovano s kolkom za 3.80 lire in opremljeno z rojstnim listom in spravealom o dovršenem 4. razredn ljudske šole. Vpisovanje učencev v I. razred bo 2. septembra od 8—12 za začetne črke A—L, od 15 dalje za začetne črke M—Z v ravnateljevi pisarni, za učence II.—VIII. razreda 3. septembra od 8 do 11 v njihovih dosedanjih učilnicah, za učence tujih zavodov pa 4. septembra od 8—11 v ravnateljevi pisarni. Naknadno vpisovanje ho 5. septembra od 8—11 v ravnateljevi pisarni. Šolsko leto se bo pričelo s službo božjo v cerkvi sv. Cirila in Metoda 22. septembra ob 9. Po službi božji naj se učenci zberejo v svojih učilnicah. Naslednji dan bo pričetek rednega pouka.

III. moška realna gimnazija v Ljubljani. Vse vrste popravni izpiti bodo od 25. avgusta dalje po razporedu, ki visi v šolski veži. Vpisovanje bo v rednem roku, in sicer: 2. septembra od 8 do 11 vpis lanskih rednih učencev od 2. do 8. razreda po razporedu, ki visi v šolski veži; 3. septembra vpis v prvi razred, dopoldne od 8 dalje za črke A—L, popoldne ob 15 za črke od M—Z; 4. septembra dopoldne ob 8 vpis učencev s tujih zavodov; 5. septembra dopoldne naknadni vpis zamudnikov. Zadnji trije vpisi bodo vsi v ravnateljevi pisarni. Začetna služba božja bo dne 22. septembra, po službi božji se zberejo vsi učenci v gimnaziji, naslednji dan se začne redni pouk. Prošnjo za popravni izpit je treba nasloviti na ravnateljstvo in jo obenem z letnim izpisevalom prineseti razredniku k izpitu. Kolkovana mora biti v L. 3.80 in še po L. 3.80 za vsak predmet. Za vpis pa mora vsak učenec prineseti zadnje šolsko izpisevalno in davčno potrdilo. Šolnina se plača po dosedanjih predpisih. Prvošolci morajo prinesiti k vpisu rojstni list, zadnje izpisevalno s potrdilom o uspešno opravljenem sprejemnem izpitu in tudi potrdilo davčnega oblastva. Tudi učenci s tujih zavodov morajo poleg zadnjega izpisevala prinesiti rojstni list. V prvi razred se bodo vpisovali samo učenci, ki so rojeni v letih 1928., 1929., 1930. in 1931. — V peti razred se morejo vpisati le učenci, ki niso starejši od 17 let, v sedmi ne starejši od 19 let. O izjemah odloča Visoki komisarat, IV. oddelek, ako nima učene več kot dve leti nad predpisano starostjo. Kdor od prizadetih te prošnje še ni vložil, naj jo nemudoma prinese na ravnateljstvo! Seznam šolskih knjig bo nabit v šolski veži. Sprejemni izpiti za vpis v prvi razred bodo 30. avgusta ob 8. uri. Prošnje, kolkovane z 10 din in s prilogami: rojstni list in zadnje izpisevalno je treba vložiti v ravnateljevi pisarni 29. avgusta dopoldne. Ravnateljstvo.

O Ižanski cesti smo zadnjič brali željo, naj bi postala gladka tudi od mesta do šole na Barju, kot je že dalje proti Igu. Mestno cestno nadzorstvo nam pa sedaj poroča, da bo to željo prav kmalu izpolnilo, saj je imelo že prej namen, da cesto popravi, kakor bo primerno vreme za taka dela. To se bo pa zgodilo ob vlažnem jesenskem vremenu, ko se je gradijo lažje uvalja. Da pa vozniški in kolesarji ne bodo dvomili v ta dobri namen, naj se sami prepričajo, saj so ob Ižanski cesti že navoženje kupi gramozov prav na gostu. Ukrenjeno je pa tudi že vse potrebno, da bodo kotalje takoj zasute z drobnim gramozom, a jeseeni bo mestno cestno nadzorstvo uredilo vso površino ceste, jo posulo in uvaljalo.

CORA
TORINO . 1835
CORA - CORA
l'aperitivo di gusto moderno.
Si prende con setz.
aperitivo modernega okusa.
Pije se s sodavico.

Carboni fossili, lignite, Premog, lignit, lesno
carbone di legna, compo- oglje kupujemo v velikih
riamo grandi quantitativi. količinah.
Scrivere offrendo a Ponudbe poslati na
S. A. C. A. — Via Aprica 4 — Milano

Liam O'Flaherty:

Pretep

Kmet Črni Tomo je slonel ob pultu v Mulliganovi krčmi. Čeprav je velika usta imel odprta, mu je vendarle sapa, ki mu ki mu je prihajala in odhajala skozi nosnice, sikala glasno kakor para, dvigajoča se iz kotla. Zgornji zobje so mu štrleli iz ust. Koder las mu je pod okroglo volneno čepico visel čez čelo. Kostil in udje so mu bili nerodni; videti je bil skoraj vitek, tako je bil velik. Nič ne vedel, kako je bil prav za prav visok, a moral je meriti vsaj šest čevljev in tri palce.

Ko se je naslanjal na pult, mu je bilo telo videti kakor kopneči sneg; tako rahlo zgneteno se je zdelo. Venomer je pre-stavljaj svojo težo z noge na nogo. Z motnosinjimi in široko razprtimi očmi je bebasto strmel v pult. Bil je močno pijan. To je bilo v šestih mesecih prvikrat, da

se je napil. Na sejmu je bil za prodane-ga prašica skupil pet luntov. Štiri funte je dal ženi in ji velel, naj gre domov. Prošila ga je še za petega, pa ji je pri-solil zausnoco, da se je je odkrižal. Nato je izpil v tisti krčmi šest pintov gvinejskega piva.

»Se en pint!« je zaklical točjak. Kolcnilo se mu je, ko je govoril. Nato je si-ljal, da se je za njegovim hrbtom nekdo zasmejal. Nerodno se je zasuka, kakor konj, ki vleče težak tovor, in je zagledal svojega zopnika Bartlyja Sweeneyja, ki je z dvema prijateljskima stopil v bar. — Tomo se je skušal domisliti, zakaj mu je Sweeney prav za prav sovraznik, a ni-kakor se ni mogel tega spomniti. Navzlic temu pa je bil prepričan, da je tako. Za-klical je torej: »Hej, Bartly, hej, tovariši, kaj bi pa radi?«

Vsi trije možakarji so si obrisali usta in odvrnili: »Meni en pint!« — Bartly Sweeney, plecat mlad možak v sivih na-

Hitro in točen
pregled domačih
in tujih dogodkov
Vam nudi
»Slovenski dom«

gubanih dokolenkah, v modrem platne-nem jopiču in s konjskim bičem za pa-som, pa si je pljunil v dlan in prijel Toma za roko.

»Kako je kaj s teboj, Tomo?« je vprašal.
»Dobro, a s teboj?« je odvrnil Tomo in se skušal nasmehniti. To pa se mu je le toliko posrečilo, da je bil videti ne-umen kakor otrok, ko gleda tuja pred seboj.

Točjak je prinesla Tomu naročeni pint piva, na kar je možak naročil še tri za Sweeneyja in njegova dva tovariša. Sweeney se je jel pomenkovati s točjakom in se ji dobričati. Tomo pa je pri tem tako krepko potegnil sapo vase, da so mu nosnice nabrekli, da bi mu bile skoraj počile. Iznenada se mu je v tem trenutku posvetilo, zakaj mu je Sweeney sovraznik. Ljubosumen je bil na Sweeneyja, ker je bil ta čeden človek in zelo prijazen pri ženskah. Saj je bilo vobče

znano, da je Kitty Cooney, Tomova žena, pred svojo poroko ljubila Sweeneyja. Bog ve, ali ga nima še zdaj rada, si je mislil Tomo in strmel v svoj pint. Na svojo ženo je sicer z viška gledal, ampak ne-kaj drugega je to, če ona res ljubi Sweeneyja in ima morda celo otroke z njim, kakor je Tomo slišal govoriti o ženskah v Zedinjenih državah. In Sweeney je bil svoj čas v Zedinjenih državah.

Pri priči ga je zaskleda žilica, da bi udaril Sweeneyja po glavi, toda prav te-daj se je ta obrnil proti njemu, smeječ se spričo nečesa, kar je pravkar rekel. In tudi Tomo se je zasmejal, prestavil te-žjo svojega telesa na drugo nogo ter glasno in globoko iz grla pljunil. Zdal mu je prišlo na um, da je Sweeney bržkone šel za njim v krčmo zato, da bi ga pretepel.

»Na zdravje! Na dobro zdravje! Na mnoga leta!«

Vsi so pili. Ko je Tomo držal svoj pint na ustih, ga je nenadoma zgrabila jeza pa ga je v duško izpraznil. Pokazal

Kaspiško jezero – največje celinsko morje – izginja

Ogromne vode iz Volge in drugih rek ne morejo ustaviti izsuševanja

V južnem mejnem področju med Evropo in Azijo se poleg vojne dogaja ta čas ogromna sprememba v naravi. Kaspiško morje, ki je s svojimi 439.000 štirinajstimi kilometri največje celinsko morje na svetu, se polagoma suši.

Ze davno so ugotovili, da se njegova gladina od leta do leta niža, najnovejša raziskovanja pa so tudi znanstveno dokazala, da bo to morje nekoč izginilo s površja zemlje.

Stare brežnje ploščadi in stopnice Kaspiškega morja dokazujejo, da je bila njegova višina nekoč daleč nad sedanjo višino, ki zaostaja danes skoraj za 30 m za normalno morsko višino. V sto-

letjih se je Kaspiško morje znižalo za več nego 90 m, in sicer v zadnjem stoletju s posebno naglico, kajti leta 1840 je bila njegova gladina še 15 m nad sedanjo.

Najbolj čudno pa je pri vsem tem, da se iz teka v to morje 300 večjih in manjših rek, med njimi sama Volga in Ural. Navzle temu ne morejo te ogromne množice dotekajoče vode zadržati njegove izsušitve. Sicer je lansko visoko vodovje začasno dvignilo gladino Kaspiškega morja za 4 m, toda vroča doba, ki je potem prišla, ga je znižala spet za 7 m. V novi zimski prihodnosti, da bo njegova gladina tako nizka, kakor še nikoli.

Konec sveta – v desetih milijonih let

V tem času bo sonce po domnevah ameriških učenjakov pokurilo svojo zalogo vodika

Konec sveta bo po napovedih znanstvenikov prišel, ko sonce ne bo dajalo več toplote. Ameriški profesor Augustus Fox s vseučilišča Union College je izračunal, da se bo to zgodilo šele čez deset milijonov let. Po njegovem vsi znanstveniki soglašajo v sodbi, da bo sonce v takem razdobju pokurilo svojo zalogo goriva, plina vodika. Vodik je tisti, ki daje bistveno silo za izžarevanje luči in toplote, tako potrebnih naši obli. Sonce je v preteklih dveh milijonih letih požgalo samo en odstotek svoje zaloge vodika.

V nasprotju z običajnim mišljenjem se sonce z minevanjem let ne ohlaja, temveč še povečuje svojo toploto, kakaj s tem, ko se manjša količina vodika, se zvečuje količina porabljenega plina in z njo tudi sončna toplota. Zaradi tega menijo učenjaki, da bo sonce ugasnilo šele v desetih milijonih letih, čeprav je v preteklih dveh milijonih letih porabilo le en odstotek svojega vodika. Količina vodika, ki se spreminja v plin helij neprenehoma raste, zaradi česar bo sonce ostalih 99% vodika pokurilo že v bližnjih desetih milijonih letih.

Iz Bosne in Hercegovine bodo izvažali strupene kače

Kakor poročajo iz Bosne in Hercegovine, bosta ti deželi v kratkem dobili možnost za izvoz malo nevarnega blaga. To blago so žive strupene kače, katerih prodajo bodo na debelo organizirali in jih pošiljali v Nemčijo. To se bo začelo že prav v kratkem. Te posebne vrste izvoznega blaga je določeno za pridobivanje enotnega cepiva, katero bodo v Nemčiji uporabljali za preprečevanje posledic strupenih pikov vseh vrst. Za pripravo takega cepiva je potreben strup kar najhujših kač in takih je, kakor so nemški znanstveniki ugotovili, veliko zlasti v Bosni in Hercegovini.

Nemčija nima ravno veliko strupenih kač, ker ni skalovita in vroča dežela. Najnevarnejši od vseh je modras, kjer pač je. Toda tudi modrasov strup je lahko močnejši ali šibkejši. Njegova moč se ravna po pokrajini in po pogojih, v katerih živi. Zda škodi strup krvi, zda spet živcem. Poleg modrasa je v Nemčiji nevarna kača poseben gad, ki živi v pogorju Jura in v Črnem lesu. Ta nosi namesto ržaste črte temno povprečno progno na svetlem dnu. Za posebno nevarnega so spoznali modrasa, ki živi na Koroškem in na Štajerskem. Drži se v peščenih krajih in ima na glavi rožiček. Toda čez vse te strupenjake je hud bosanski gad, ki so ga našli tudi že ob mejah Avstrije.

Velika naloga zdravniške znanosti je zdaj, najti sredstvo, ki bo varovalo pred pikom vseh kač, ki se nahajajo v Nemčiji. To zaradi tega, ker človek, ki ga je pila kača, po navadi ne ve točno povedati, katere vrste kača ga je ravno ujedla. Zato so v Nemčiji najprej sestavili cepivo, ki pomaga zoper gada in zoper modrasa, ki živi v pogorju Jura, zda bodo pa iz pravih bosanskih gadov skušali narediti splošno cepivo, ki bo pomagalo tudi proti samim bosanskim gadom.

Smeh in značaj

V Amsterdamu je leta 1768 izšla »Razprava o telesnih in moralnih virkih smeha s posebnim ozirom na umetnost kako smeh povzročiti. V tej razpravi trdi pisec, da smeh izraža tudi značaj. Melanholiki, otožneži se smejejo »hi, hi, hi...«. Jezljivci se smejejo »he, he, he...«, flegmatiki »ha, ha, ha...«, vročernveži pa »ho, ho, ho...«. Kakšen značaj izraža smeh »hu, hu, hu...« pa razprava ne omenja.

Nacionalizem, ki sega do Adama in Eve

Malo komu bo znano, da so najhujši nacionalisti na svetu Bretonci. Seveda samo tisti, ki skušajo obnovljati skoraj pozabljeni bretonščino in se zavzemajo za bretonsko neodvisnost v okviru Francije. Neki voditelj teh nacionalistov je šel pri svojem utemeljevanju bretonske samobitnosti tako daleč, da trdi, da sta naša prva starša, Adam in Eva, govorila v raju bretonščino, odnosno keltščino, kakor se bretonščina znanstveno imenuje. Po tej razlagi naj bi ime Adama in Eve izviralo iz keltških besedi, ki so v zvezi z zgodbo o jabolku. Po trditvi omenjenega nacionalista je Eva Adama prosila, naj vgrizne v jabolko, kar pa je storil le nejevoljno, tako nejevoljno, da mu je kos jabolka ostal v grlu. Tedaj je prestrašen vzkliknil: »A tam, kar pomeni »Joj, kos!«. Zena pa mu je svetlovala naj si pomaga z besedo »Evel«, kar se pravi po keltško »Pijte«.

Ni znano, koliko pristašev je mož s to daljnosežno razlago pridobil za svojo politiko.

Pogled na del novega zabavišča v Rimu, imenovanega »Vojaska vas«.

Določbe za statistiko o gibanju prebivalstva v Ljublj. pokrajini

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, smatrajoč za potrebno, da se uredi statistična služba o gibanju prebivalstva v zvezi z anagrafično službo, odreja:

Poglavje I.

Statistično delo verskih in civilnih oblasti, ki opravljajo funkcije vodij civilne matice.

Čl. 1. Verske oblasti raznih veroizpovedi, ki opravljajo posle vodje civilne matice, in civilne oblasti (okrajni načelniki in komisariji, oziroma za mesto Ljubljano župan), ki opravljajo iste posle, morajo istočasno z vpisom v matico izpolniti:

- a) za vsak sklenjeni zakon statistični listek obrazec Po, črn tisk na roza papirju in anagrafično sporočilo, obrazec Po bis, črn tisk na roza papirju (v primeru sklenitve zakona, ko zakonca stanujeta v različnih občinah, je treba izpolniti dve anagrafični sporočili po obrazcu Po bis);
- b) za vsako prijavo rojstva deklice statistični listek po obrazcu Rm, črn tisk na modrem papirju, in anagrafično sporočilo po obrazcu Rm bis, črn tisk na modrem papirju;
- c) za vsako prijavo rojstva deklice statistični listek po obrazcu Rž, rdeč tisk na modrem papirju, in anagrafično sporočilo po obrazcu Rž bis, rdeč tisk na modrem papirju;
- d) za vsako prijavo smrti moškega statistični listek po obrazcu Um, črn tisk na belem papirju, in anagrafično sporočilo po obrazcu Um bis, črn tisk na belem papirju;
- e) za vsako prijavo smrti ženske statistični listek po obrazcu Uš, rdeč tisk na belem papirju, in anagrafično sporočilo po obrazcu Uš bis, rdeč tisk na belem papirju.

Statistični listki po obrazcu Po se morajo glasiti na ime občine, v kateri so bili zakoni sklenjeni; statistični listki po obrazcih Rm in Rž se morajo glasiti na ime občine, v kateri so bili rojeni otroci; statistični listki po obrazcih Um in Uš se morajo glasiti na ime občine, v kateri so se dogodili smrtni primeri.

Člen 2. Drugi del statističnih listkov po obrazcu Um in Uš mora biti izpolnjen na podlagi podatkov:

- a) zahtevanih ali od zdravnika, ki je zdravil, ali od mrljskega oglednika;
- b) ali posnetih iz mrtvaškega lista, ki ga je izdal zdravnik, ki je zdravil;
- c) ali zahtevanih od članov družine, če jih ni mogoče dobiti niti od zdravnika, ki je zdravil, niti od mrljskega oglednika.

V vsakem primeru mora biti na statističnih listkih, obrazcih Um in Uš, razviden izvor dotičnih podatkov.

Člen 3. Obrazec Po bis je treba poslati anagrafičnemu uradu občine stalnega bivališča zakoncu; obrazec Um bis in Uš bis je treba poslati anagrafičnemu uradu občine stalnega bivališča umrlih oseb; obrazec Rm bis in Rž bis pa anagrafičnemu uradu občine stalnega bivališča staršev rojenega ali rojenih v roku 48 ur od dneva izvedbe zadevnih matičnih zapisov.

Pod občino stalnega bivališča osebe se razume občina, kjer oseba navadno biva.

Člen 4. Verske in civilne oblasti iz člena 1. morajo sestaviti mesečno (ločeno za vsako posamično poročno, rojstno in smrtno občino) dopisnico po obrazcu 1 (Provizorični podatki o naravnem mesečnem gibanju prisotnega prebivalstva), kjer se zabeleži število sklenjenih porok ter rojstev in smrti, ki so bile prijavljene v teku meseca. Zato morajo biti upoštevane v tem številu tudi rojstva in smrti, ki so bile prijavljene v teku meseca, ki pa so se dogodile v preteklem mesecu.

Te dopisnice po obrazcu 1 je treba poslati pristojnim okrajnim načelstvom, in sicer okrajnim načelstvom, pod katerih upravno oblast spadajo poročne, rojstne in smrtno občine in na ime katerih se glase te dopisnice, do 3. dne v mesecu, ki sledi tistemu, na katerega se podatki nanašajo. Dopisnico, ki se glasi na ime ljubljanske občine, je treba poslati županu mesta Ljubljane.

Člen 5. Podatki o porokah, živorojenih, mrtvorjenih in umrlih morajo biti zbrani in navedeni mesečno (od verskih in civilnih oblasti, navedenih v členu 1.), ločeno za vsako posamezno poročno, rojstno in smrtno občino, na pregledu po obrazcu 2 (Definitivni podatki o mesečnem naravnem gibanju prisotnega prebivalstva). Ti pregledi po obrazcu 2 morajo biti poslani skupno z zadevnimi statističnimi listki po obrazcih Po, Rm, Rž, Um in Uš najdalj do 20. v mesecu, ki sledi tistemu, na katerega se podatki nanašajo, pristojnim okrajnim načelstvom, in sicer okrajnim načelstvom, pod katerih upravno oblast spadajo poročne, rojstne in smrtno občine in na ime katerih se glase ti pregledi. Pregled, ki se glasi na ime ljubljanske občine, je treba poslati županu mesta Ljubljane.

Kolikor se tiče rojstev in smrti, je število, ki ga je vpisati v označene pregledne po obrazcu 2, število rojstev in smrti, ki so se resnično dogodile v teku meseca, in ne število rojstev in smrti, pri-

javljenih v teku meseca, kakor je sicer predpisano za provizorične mesečne ugotovitve iz predhodnega člena. Zato se ne smejo upoštevati v pregledu po obrazcu 2 rojstva in smrti, prijavljene v mesecu, na katerega se omenjeni podatki nanašajo, ki pa so se dogodile v mesecu, predhodnem tistemu, na katerega se nanašajo podatki tega pregleda.

Poglavje II.

Statistično delo občinskih anagrafičnih uradov.

Člen 6. V smislu člena 24. »Določbe za uvedbo in voditev registra prebivalstva«, odobrenih z naredbom z dne 12. avgusta 1941-XIX, št. 84, morajo občinski anagrafični uradi poslati okrajnemu načelstvu oziroma za mesto Ljubljano županu:

- a) do 3. dne vsakega meseca: dopisnico po obrazcu R bis (Izvelek drugega dela obrazca R) s podatki, ki se nanašajo na selitveno gibanje predhodnega meseca;
- b) do 20. januarja vsakega leta: pregled po obrazcu R (Letni pregled o gibanju stalnega prebivalstva), pravilno izpolnjen v celoti in seštet.

Poglavje III.

Statistično delo okrajnih načelstev in župana Ljubljane.

Člen 7. Okrajna načelstva in župan Ljubljane za občino Ljubljano so dolžni na osnovi podatkov, ki so jim došli v smislu predhodnega člena 4. in črke a) člena 6., sestaviti v dvojniki (do 25. dne vsakega meseca) za vsako posamezno občino zbiralni pregled po obrazcu 3 (Provizorični zbiralni podatki o mesečnem naravnem in selitvenem gibanju prisotnega prebivalstva). Te pregledje je treba sestaviti do 5. dne vsakega meseca ter jih poslati v istem roku, urejene po abecednem redu občin, Visokemu komisariatu.

Člen 8. Okrajna načelstva in župan Ljubljane za občino Ljubljano morajo na osnovi podatkov, o katerih je govora v predhodnem členu 5. in pod črko a) člena 6., sestaviti v dvojniki (do 25. dne vsakega meseca) za vsako posamezno občino zbiralni pregled po obrazcu 4 (Definitivni zbiralni podatki o mesečnem naravnem in selitvenem gibanju prisotnega prebivalstva). En izvod teh seznamov, urejenih po abecednem redu občin, ki so jim priključeni zadevni statistični listki po obrazcih Po, Rm, Rž, Um in Uš, je treba poslati Visokemu komisariatu v gori omenjenem roku.

Drugi izvod se mora hraniti zaradi prenosa podatka, ki se nanaša na prisotno prebivalstvo ob koncu meseca, v pregled za prihodnji mesec (kot prisotno prebivalstvo 1. dne v tem mesecu).

Člen 9. Do 25. januarja vsakega leta morajo poslati okrajna načelstva in župan Ljubljane za občino Ljubljano (s spremnim dopisom) Visokemu komisariatu Letne pregledje o gibanju stalnega prebivalstva (po obrazcu R anagrafi), ki so jih prejeli od posameznih občin okraja v smislu črke b) člena 6.

Poglavje IV.

Statistično delo Visokega komisariata.

Člen 10. Visoki komisariat pošlje Osrednjemu statističnemu zavodu Kraljevine Italije:

- a) najdalj do 10. vsakega meseca Zbiralni pregled provizoričnih podatkov o mesečnem naravnem in selitvenem gibanju prisotnega prebivalstva v občinah Ljubljanske pokrajine (obrazec 5). Ta pregled mora biti izpolnjen na podlagi podatkov, ki jih dostavljajo za vsako posamezno občino okrajna načelstva in župan Ljubljane na obrazcih 3;
- b) najdalj do zadnjega dne vsakega meseca pregled po obrazcu 4 skupno z zadevnimi statističnimi listki po obrazcih Po, Rm, Rž, Um in Uš (ki jih pošiljajo okrajna načelstva in župan Ljubljane) in ki morajo biti urejeni po abecednem redu občin;
- c) najdalj do 31. januarja vsakega leta s spremnim dopisom pregledje po obrazcu R (prejete od okrajnih načelstev in župana Ljubljane), urejene po abecednem redu občin.

Poglavje V.

Določbe splošnega značaja.

Člen 11. Visoki komisariat poskrbi, da se posle civilnim in verskim oblastem, ki opravljajo funkcije vodij civilne matice, zadostno število tiskovin, ki so jim potrebne.

Tiskovine morajo biti skrbno shranjene in je treba paziti, da se ne trošijo po nepotrebnem. Visoki komisariat se bo mogel o tem vedno prepričati po številu izpolnjenih tiskovin, ki jih bodo prejeli mesečno občine in okrajna načelstva.

Imenovane oblasti morajo javiti Visokemu komisariatu vsaj en mesec pred popolno porabo obrazcev nadaljnjo predvideno polletno potrebo tiskovin za vsako posamezno vrsto obrazca.

Člen 12. Razveljavlja se vsak predpis, ki nasprotuje tem določbam.

Člen 13. Te določbe stopijo v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Najkasneje do 31. avgusta 1941-XIX so dolžni vsi prizadeti poskrbeti za izvršitev po teh določbah predvidenih obvez glede sprememb, ki izvirajo iz naravnega gibanja prebivalstva in ki so nastale od 1. avgusta 1941-XIX pa do dneva, ko so te določbe stopile v veljavo.

Vis. komisar za Ljublj. pokrajino: Emilio Graziosi.

G. L. Bonelli:

Črni križar

Zgodovinski roman

»Gospod moj, svojemu tovarišu sem obljubil, da če mi pomaga zbežati iz trdnjave, da morem pravočasno priti do tebe in te obvestiti o nevarnosti, ki ti grozi, nama boš dovolil polastiti se bogastev Mabruk-el-Gadija, ko zavzameš njegovo trdnjavo. Toda sedaj...«

»Razumem. Brez napada tudi plena ne bo. Ali ni tako?«

»Tako misli moj tovariš, sidi.«

Križarjev obraz je preletel porogljiv nasmeh.

»Ali ne misliš tudi ti isto?«

Mohamed ni imel pogloba, da bi tajil.

Sledila je dolga tišina, katero je čez nekaj časa prekinil Andrej.

»Če bi nam ne bili v napoto ljudje onega ničvrednega Hasana, bi se podjetja lahko lotili, čeprav je precej nevarno. Toda, ker nam grozi nevarnost, da nam njegove tolpe vsak trenutek padejo v hrbet, je boljše, da zaenkrat pustimo v miru Mabruka in njegovo posadko.«

Črni križar ni odgovoril ničesar. Zamisljen je stal ob drogu, na katerem sta bila obešena ščit in meč in se je zdelo, da sploh ni slišal Andrejevih besed.

Toda čez nekaj minut je dvignil glavo in dejal:

»Prav imaš, Andrej. Res bi bilo nespametno, če bi napadli Mabruka trdnjavo, če imamo za hrbtom šejkovo armado. Toda, če se iznebimo te...«

Andrej ga je začudeno pogledal.

»Ne vem, kako bi bilo to mogoče,« je zamrmral.

»Kmalu boš razumel... Mohamed,« je nadaljeval in se obrnil k Arabcu, »treba je, da mi ti, kakor tudi tvoj tovariš odgo-

vorita z vso natančnostjo na vprašanja, katera vama bom stavil.«

»Pripravljena sva, sidi.«

»Koliko ljudi je sedaj na gradu? Mislim namreč na vojske, ne na služabnike.«

»Ne več kot sto petdeset, sidi,« je dejal po kratkem premisleku Ferous.

»Ali more osrednja trdnjava zdržati neposredni napad?«

»Brez dvoma. Mnogo lažje je zrušiti vse grad, kakor pa narediti le majhno luknjo skozi debelo zidovje stolpa. Vrata so zelo trdna in popolnoma pokrita z železnimi ploščami. V primeru napada jo je mogoče zavarovati z železno mrežo, ki je zunaj vrat vdolana v zid. Brezuspšen pa bi bil trud tistega, ki bi hotel preplezati zid. Izpostavil bi se nevarnosti, brez najmanjšega upanja na uspeh.«

»Izvrstno! Ali mislite, da nam to olajšuje naše delo?«

Andrej je od začudenja odprl usta.

»Izvrstno! Ali mislite, da nam to olajšuje naše delo?«

»Brez dvoma, dragi Andrej! Čim bolj je stolp trden, bolj se bomo počutili v njem!«

Oproda je nevarno zmalaj z glavo.

»Pri moji veri!« je vzkliknil in si v zadregu popraskal po glavi, »ničesar ne razumem! Rad bi vedel, kako mislite prodreti v stolp, ki je tako dobro zavarovan.«

»Nič lažjega kot to, prijatelj! Po isti poti, po kateri je Mohamed prišel iz njega.«

Andrej je obstal, kakor okamenel.

»Zlomkal Na to sem pa pozabil!«

»Dobro,« je povzel Črni križar, »ta zadeva je torej v redu. Sedaj pa preidimo na drugo. Mohamed, ali poznaš dobro pot, ki vodi v Lido?«

»Brez dvoma, sidi!«

»Koliko dni bi rabil, da dosežem v to mesto?«

Mohamed je nekaj trenutkov razmišljal.

»Ne menj kot tri dni, če imam na razpolago dobre konje.«

»Dobro torej, Mohamed. Dobiš dva najboljša konja. In sedaj vam hočem razložiti svoj načrt. Mohamed bo nemudoma odjezdil

k armadi križarjev, ki, kolikor morem presoditi, še ni dospela do Lide. Nesel bo moje pismo Tankrediu in prepričan sem, da nam bo vrli poveljnik takoj prihitel na pomoč z najmanj tisoč vojskari. Jutri pa si boš ti, Andrej, nadel obleko, podobno moji in si pokrili obraz s črnim suknom. Vzel boš polovico naših ljudi in boš skušal pritegniti na svojo sled Hasanove ljudi. Toda dobro si zapomni: niti najmanjšega boja! Moraš jih le zvesti daleč proč od Mabrukovega gradu in jih spraviti v roke Tankredovih ljudi, na katere boš gotovo naletel, če kreneš po cesti proti Lidi. Tvoja naloga je zelo težavna in nevarna; nikomur drugemu bi je ne mogel zaupati, kakor tebi. Le toliko prednosti boste imeli pred sovražniki, da bodo vaši konji odpohiti, medtem ko so njihovi že utrujeni, ker so od daleč prišli v to pokrajino in vas zato ne bodo mogli tako lahko dohiteti. Na vsak način bi bilo dobro, da si ne nadenete oklepe. Čelada, meč in usnat jopič vam zadošča in tudi konjska oprema naj bo lahka. Kakor že rečeno, vaša naloga obstaja v tem, da se pokažete sovražniku in ga zveste za seboj po cesti, ki vodi proti Lidi. Morate pa ostati tako blizu, da ne izgubi sledi za vami.«

»Popolnoma vas razumem,« se je nasmehnil Andrej; »jaz bom divjačina, za katero bodo drveli volkovi, dokler ne naletijo na lovec.«

Črni križar je prikimal.

»A kaj boste med tem delali vi?« je vprašal Andrej.

»Počakal bom, da boš ti s svojimi odvedel za seboj Hasanovo tolpo, nato se bom v okrilju noči z ostalimi ljudmi približal Mabrukovemu gradu in s pomočjo Mohamedovega prijatelja prodrl po skrivni poti v trdnjavski stolp. Ne bo mi težko premagati stražo in strahovati posadko toliko časa, da nam pridete vi s Tankredovimi vojaki na pomoč. Mislim, da nam ne bo treba čakati več kakor pet do šest dni. Na ta način se iznebimo Hasanovih vojakov, si privoščimo starega Mabruka in... uresničimo želje teh dveh prijateljev.«

Mohamed je hotel nekaj pristaviti, toda Črni križar mu je z roko dal znak, naj molči.